

[Finansministeren.]

undertiden møder hos planøkonomisk opdragede folk, selvom de iøvrigt på andre punkter kan være store realister. Der er vel ingen af os, som er i tvivl om, at hvis den fulde lønstigning efter julipristallet bliver udbetalt, vil den i løbet af kort tid omsætte sig i prisforhøjelser. Jeg gad nok vide, om det ærede medlem hr. H. C. Hansen om et halvt år vil påstå, at arbejdere og tjenestemænd og funktionærer i dette forår har fået en reel indtægtsforøgelse på en 400—500 mill. kr., om han ikke om et halvt år vil fortælle os, at det var kun en kort glæde, for der gik ikke lang tid, før fordelene blev opslugt af nye prisstigninger. Det samme vil naturligvis være tilfældet med lønforhøjelsen efter julipristallet, og jeg vil gerne have lov til at rejse det spørgsmål og rejse det meget alvorligt: Hvilken fordel har, når det kommer til stykket, lønmodtagerne haft af pristalsreguleringssystemet? Med eller uden pristalskontrol er jo den nøgne sandhed i virkeligheden den, at når lønniveauet stiger, stiger også priserne, og så stiger avancerne, hvis man ikke griber meget direkte ind mod det, og det har man ikke gjort i et sådant omfang, at man har kunnet forhindre, at lønninger og priser og avancer skiftevis har forhöjet hinanden. Det kunne man heller ikke. I hvert fald gjorde man det ikke i de tre år, vi havde den socialdemokratiske regering. Jeg gad vide, om ikke avancerne i de tre år er steget lige så meget som lønningerne, og jeg gad egentlige vide, om arbejderne i de år har haft nogen reel fordel, der er værd at tale om, af pristalsreguleringssystemet. Der er een ting, jeg er sikker på, nemlig at tjenestemændene ikke har haft fordel af den fortsatte inflation.

Det ærede medlem nævnte, at vi fra regeringens side havde talt om at nedsætte et udvalg til at undersøge hele dette system, og spurgte mig, om jeg da var utilfreds med pristalsnævnets virksomhed. Jeg synes, spørgsmålet var lidt ved siden af, for det var jo ikke pristalsnævnets opgave, såvidt jeg ved, at foretage en undersøgelse, en kulegravning af hele problemet. Jeg har altid syntes, at pristalsnævnet var en underlig foreteelse, hvorfor jeg også modsatte mig dets nedsættelse, dengang jeg sidst var finansminister. Det skulle jo være rådgivende overfor det statistiske departement, men de folk, man satte til at være rådgivere, var folk, som selv havde en interesse i pristallets beregning, og det er efter min mening principielt forkert at give en videnskabelig institution, som det statistiske departement bør være, rådgivere, som har en

personlig interesse i de råd, de giver. Derfor lægger jeg vægt på, at det udvalg, vi skal nedsætte, skal være et udvalg af sagkyndige. Det er ikke interesserne, der skal være det dominerende.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gjorde forskellige bemærkninger om omsætningsafgiften og sagde, at den blev i sin tid tiltrådt af regeringen, og det er jo rigtigt. Det ærede medlem fremhævede den store administration, der er forbundet med den, og det er også rigtigt, at det er der. Men der er jo byrder ved alting, og den bundne opsparing af julipristallets lønforhøjelser, som det ærede medlem går ind for, vil også medføre en meget stor administration; jeg tvivler om, at de fleste rigtig har gjort sig klart, hvor meget dette betyder.

Det drejer sig om små beløb, der udbetales hver uge. Hvordan får man fat på dem hos alle de små arbejdsgivere, hos de arbejdere, der den ene dag arbejder et sted, den anden dag et andet sted; tænk bare på havnearbejderne, på arbejderne i tørvemoserne o. s. v. Men jeg skal ikke nægte, at der naturligvis er en tanke i det, og administrative besværligheder kan overvindes. Den største svaghed ved denne foranstaltning synes jeg er, at den først kommer til at virke fra efteråret; det bliver jo i virkeligheden først, når den har virket nogle måneder, det kan mærkes, altså først hen på næste vinter, og min bekymring gælder mere det første halvår end det næste. Det synes jeg er svagheden; men dermed skal ikke være nægtet, at det er en tanke, som er værd at diskutere, og det er jeg også villig til.

Jeg tror egentlig, vi skulle holde op med her i det høje ting at drille hinanden med udtrykket administrative besværligheder, for det er ligegyldigt, hvad vi laver herhjemme i den kommende tid — der bliver betydelige administrative besværligheder ved det altsammen, og jeg tror ikke, vi skal forsøge på hinandens bekostning at slå os til ridder på, at vi er mere retfærdige i det stykke end andre.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard spurgte mig, om regeringen stadig er villig til at gå et stykke af den vej, vi var inde på i februar, altså den direkte importbegrænsnings. Jeg skal svare bekræftende, men det spørgsmål må vi jo tale om i udvalget.

Jeg er tilfreds med, at det ærede medlem vil være med til at bryde den onde cirkel og begrænse pristallets virkninger. Vi er ikke i øjeblikket helt enige om, hvilken form herfor der er den mest hensigtsmæssige, men det kan vi jo også tale om.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard